

Beslut om införande

Genom det här beslutet har man bedömt förutsättningarna för införandet av automatiserat beslutsförfarande i beslut som gäller beviljande av nya FöPL-försäkringar och fastställande av arbetsinkomst som Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo (nedan Elo) fattar på ansökan av företagare (nedan FöPL-ansökningsprocessen).

Avgörande

Elo fortsätter att använda automatiserat beslutsförfarande i FöPL-ansökningsprocessen.

Förfarandet togs i bruk innan bestämmelserna om automatiserat beslutsförfarande i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen trädde i kraft.

Motiveringar

Förutsättningar enligt förvaltningslagen och den materiella lagstiftningen om förfarandet

I enlighet med 53 e § 2 mom. i förvaltningslagen kan en myndighet avgöra ett ärende automatiserat, när det i ärendet inte ingår omständigheter som förutsätter prövning från fall till fall eller när de i ärendet ingående omständigheter som förutsätter prövning från fall till fall har bedömts av en tjänsteman eller någon annan som handlägger ärendet. Avgöranden ska grundas på behandlingsregler som har utarbetats med stöd av tillämplig lag och förhandsprövning och som avses i 2 § 16 punkten i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019).

Enligt motiveringen till 53 e § i förvaltningslagen (regeringens proposition 145/2022 s. 101) är ärenden som kan avgöras automatiserat framför allt sådana, där avgörandet tillräckligt entydigt kan härledas direkt ur lagstiftningen och fakta i fallet. Dessutom kan automatiserat beslutsfattande tillämpas i ärenden där den lagstiftning som ligger till grund för besluten delvis ger rum för tolkning om det i ärendegruppen i fråga finns etablerad avgörandepraxis, enligt vilken ärenden med vissa drag (typfall) alltid avgörs på samma sätt.

Vid Elo grundar sig allt förfarande på lagstiftningen och även det automatiserade beslutsfattandet är reglerat. Med lagstiftning avses reglering i vid bemärkelse, det vill säga allt från EU-rätten till normer och rättspraxis på lägre nivå. Elo har på förhand övervägt vilka av de ärenden som är föremål för detta beslut om införande som kan avgöras automatiserat så att slutresultatet är ett lagenligt avgörande. Ärenden som avgörs automatiserat vid Elo är sådana, där avgörandet entydigt kan härledas ur lagstiftningen och fakta i fallet i fråga eller där Elo har en etablerad avgörandepraxis.

Automatiserat beslutsfattande införs i ansökningar som avses i det här beslutet på så sätt att automatiserat beslutsfattande tillämpas på sådana ansökningar som inte förutsätter prövning från fall till fall eller där de faktorer som förutsätter prövning från fall till fall är sådana som Elos handläggare har prövat på förhand.

I FöPL-ansökningsprocessen grundar sig ett beslut på behandlingsregler som har utarbetats på förhand. De uppgifter som behövs för avgörande av ärendet, uppgiftskällorna och förfarandena i anslutning till inhämtandet av uppgifterna samt säkerställandet av att uppgifterna är aktuella och korrekta beskrivs också i behandlingsreglerna.

Bestämmelser om beviljande av försäkring och fastställande av FöPL-arbetsinkomst finns i 111 § och 112 § i lagen om pension för företagare (FöPL). Försäkringen börjar då den företagareverksamhet som anmälts i ansökan inleds. Försäkring beviljas retroaktivt endast i begränsade fall.

Arbetsinkomsten är den lön som skäligen bör betalas, om en person med motsvarande yrkesskicklighet avlönas att utföra företagarens i lagen om pension för företagare avsedda företagareverksamhet, eller den ersättning som annars kan anses i genomsnitt motsvara nämnda arbete. Arbetsinkomsten fastställs utifrån en samlad bedömning. När pensionsanstalten fastställer arbetsinkomsten betraktar den som ovan avsedd lön och ersättning medianlönen för dem som arbetar heltid i den aktuella branschen inom den privata sektorn och beaktar också andra uppgifter som beskriver storleken på företagarens arbetsinsats, företagareverksamhetens omfattning, företagarens yrkesskicklighet och värdet av företagarens arbetsinsats (FöPL 112 § 1 och 2 mom.).

Elo har bedömt att de ärenden där företagaren ansöker om fastställande av en arbetsinkomst som avviker från de övre eller nedre gränserna för Pensionskyddscentralens rekommenderade arbetsinkomst är sådana ärenden som förutsätter prövning från fall till fall. Prövning från fall till fall förutsätts dessutom i vissa situationer där registeruppgifterna förutsätter att ärendet utreds närmare. I alla dessa situationer styr behandlingsreglerna arbetsinkomstärendet till en fysisk person för bedömning, och beslutet fattas då inte genom ett automatiserat beslutsförfarande.

Prövning från fall till fall behövs enligt Elos bedömning inte i ärenden där företagaren ansöker om en arbetsinkomst som ligger inom gränserna för Pensionskyddscentralens rekommenderade arbetsinkomst.

Social- och hälsovårdsutskottet konstaterade i sitt betänkande (ShUB 32/2022) att man som en del av den samlade bedömningen beaktar medianlönen, men också på lika villkor de andra omständigheter som nämns i den föreslagna 112 § 2 mom. Pensionskyddscentralens rekommenderade arbetsinkomst baserar sig på uppgifter om medianlönen för dem som arbetar heltid i branschen samt på uppgifter om omsättningen. Rekommendationen inkluderar således redan de mest väsentliga faktorerna för en samlad bedömning för fastställande av värdet på arbetsinsatsen i enlighet med tillämpningspraxis. Om företagaren inte lägger fram närmare utredningar eller Elo inte har kännedom om övriga registeruppgifter som bör beaktas i den samlade bedömningen, föreligger inga omständigheter utifrån vilka en prövning från fall till fall kan göras.

Beräkningen av arbetsinkomsten enligt den rekommenderade arbetsinkomsten görs enligt en på förhand fastställd beräkningsformel, och beslutsfattandet är således regelbaserat. I Pensionskyddscentralens tillämpningsanvisningar har dessutom fastställts en marginal för den rekommenderade arbetsinkomsten, som tillämpas i ett automatiserat beslutsförfarande. Om den arbetsinkomst som företagaren ansöker om ligger inom ramen för marginalen kan den anses motsvara en arbetsinkomst enligt 112 § i FöPL. I den samlade bedömningen har då, utöver de omständigheter enligt 112 § 2 mom. i FöPL som beaktas i den rekommenderade arbetsinkomsten, även beaktats

företagarens egen bedömning av arbetsinsatsens värde. Företagarens personliga situation tas på detta sätt i beaktande. Arbetsinkomster som ligger inom marginalen kan ses som typfall som grundar sig på en etablerad avgörandepraxis, varvid en prövning från fall till fall inte är nödvändig. Ett motiverat beslut som upprättats genom det automatiserade beslutsförfarandet innehåller de omständigheter enligt 95 a § i FöPL som använts som grund för beslutet.

I ett automatiserat beslut som fattas med stöd av det här beslutet om införande antecknas att ärendet har avgjorts automatiserat på det sätt som avses i 53 e § i förvaltningslagen. I beslutet anges adressen till den webbplats, där det här beslutet om införande är tillgängligt.

En part har rätt att avgiftsfritt begära omprövning av ett beslut som fattats genom det automatiserade beslutsförfarandet, varvid en fysisk person undersöker begäran om omprövning vid Elo. Förfarandet uppfyller således förutsättningarna enligt 53 e § 4 mom. och 53 f § i förvaltningslagen.

Förutsättningar enligt informationshanteringslagen

Uppgiftsfördelningen för de personer som ansvarar för fullgörandet av de skyldigheter som föreskrivs i 6 a kap. i informationshanteringslagen har dokumenterats i ett separat dokument.

Det automatiserade beslutsfattandet baserar sig på behandlingsregler som utarbetats på förhand. Med behandlingsregler avses enligt regeringens proposition (145/2022, s. 109) av en fysisk person på förhand utarbetade regler avsedda att styra behandling och avgörande i förvaltningsärenden och regler utifrån vilka ett ärende tas till en automatiserad verksamhetsprocess eller flyttas bort för behandling av en fysisk person. Vid utarbetandet av behandlingsreglerna har Elo utöver arbetspensionslagstiftningen tagit hänsyn till bestämmelserna om förfarande i den allmänna förvaltningsrättsliga regleringen och till dataskyddsregleringen. Behandlingsreglerna grundar sig vid Elo inte på på lärande artificiell intelligens, utan är alltid regelbaserade. Man har säkerställt att behandlingsreglerna inte är diskriminerande. Av behandlingsreglerna framgår också hur ärendet utreds tillräckligt och hur beslutet motiveras eller varför det kan meddelas utan motivering samt i vilka situationer beslutet förutsätter prövning från fall till fall som görs av en fysisk person eller inhämtande av ytterligare utredningar.

Elo har i enlighet med 28 b och c § i informationshanteringslagen säkerställt att det automatiserade beslutsförfarande som genomförts är förenligt med beskrivningen i behandlingsreglerna och kvaliteten på förfarandet övervakas planmässigt. Som en del av kvalitetssäkringen granskas de handlingar som upprättas för en part i det automatiserade beslutsförfarandet med avseende på den information, den ändamålsenlighet och det goda språkbruk i motiveringarna samt de krav i fråga om språkliga rättigheter som förutsätts vid automatiserat beslutsfattande.

Det automatiserade beslutsförfarandet och dess förenlighet med behandlingsreglerna har testats och observationerna från testningen har dokumenterats före införandet. Förfaringsätt har fastställts för kvalitetskontrollen efter införandet och för processen för korrigerande av observerade fel.

Förutsättningar enligt dataskyddslagstiftningen

Den nationella lagstiftning för möjliggörande av automatiserade individuella beslut som dataskyddsförordningen förutsätter ingår i 8 b kap. i förvaltningslagen och i 6 a kap. i informationshanteringslagen. Genom lagstiftningen fastställs de skyddsåtgärder

som ska tillämpas vid automatiserat beslutsfattande. Till skyddsåtgärderna hör bland annat att den registrerade har rätt att kräva att en fysisk person deltar i behandlingen. Detta har genomförts så att den registrerade kan begära omprövning av ett beslut som fattats automatiserat.

Om ett förvaltningsbeslut har fattats genom automatiserat beslutsfattande ska det enligt 53 g § i förvaltningslagen framgå av beslutet att ärendet har avgjorts automatiserat och uppgift om var det beslut om införande som avses i 28 d § i informationshanteringslagen är tillgängligt. Genom beslut som meddelats genom Elos automatiserade beslutsförfarande

informerar mottagaren av beslutet om att beslutet har fattats automatiserat och att beslutet om införande finns tillgängligt på webbplatsen elo.fi.

I fråga om personuppgifter som används vid förfarandet har en konsekvensbedömning gällande dataskyddet gjorts.

Förteckning över de handlingar om ligger till grund för beslutet om införande

1. Behandlingsregler och motiveringar för det automatiserade beslutsförfarandet i FöPL-ansökningsprocessen
2. Uppgiftsfördelning av uppgifterna enligt kap. 6 a i informationshanteringslagen
3. Testningsdokumentation över det automatiserade beslutsfattandet i FöPL
4. Kvalitetskontroll av FöPL-beslut
5. Riskbedömning gällande automatiserat beslutsfattande

Tillämpade bestämmelser

Förvaltningslagen 53 e § 4 mom., 53 f §, 53 g §
Lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen 28 a §, 28 b §, 28 c §, 28 d §, 28 f §
4 och 5 mom. i ikraftträdelsestadgandet i förvaltningslagen (23.3.2023/488)
Lagen om pension för företagare 95 a § 2 mom., 111 §, 112 a §

Sökande av ändring

Ändring kan inte sökas i detta beslut. Besvär kan i enlighet med de anvisningar för sökande av ändring som bifogas beslutet anföras över lagenligheten i beslutet om införande, det automatiserade beslutsförfarandet och de handlingar som ligger till grund för beslutet om införande i anslutning till ett individuellt beslut som fattats genom automatiserat beslutsförfarande.

ÖMSESIDIGA ARBETSPENSIONS FÖRSÄKRINGSBOLAGET ELO

direktör
Jouni Seppänen

försäkringsdirektör
Harri Kangaskoski

Förfrågningar

försäkringsdirektör Harri Kangaskoski, tfn 020 69 4730

Denna handling har signerats elektroniskt i signeringstjänsten Signom.

Datum: den 11 september 2024, 13:42:47

Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo

Harri Kangaskoski

Harri Kangaskoski

Behörig

Behörig att representera bolaget i enlighet med firmateckningsklausulen:

'De behöriga representerar bolaget två tillsammans eller var och en för sig tillsammans med en styrelseledamot, verkställande direktören eller verkställande direktörens ställföreträdare.'

Stark autentisering:

den 11 september 2024, 13:42:09

Bankidentifiering

Företagsuppgifter:

den 11 september 2024, 13:42:11

Patent- och registerstyrelsen



Datum: den 11 september 2024, 11:50:45

Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo

Jouni Seppänen

Jouni Seppänen

Behörig

Behörig att representera bolaget i enlighet med firmateckningsklausulen:

'De behöriga representerar bolaget två tillsammans eller var och en för sig tillsammans med en styrelseledamot, verkställande direktören eller verkställande direktörens ställföreträdare.'

Stark autentisering:

den 11 september 2024, 11:49:58

Bankidentifiering

Företagsuppgifter:

den 11 september 2024, 11:50:00

Patent- och registerstyrelsen

